

Краљевска породица Србије и Југославије

КРАЉЕВСКИ ДВОР
11040 Београд, Србија и Црна Гора

Тел: 011 306 4000 Факс: 011 306 4040
kancelarija@dvor.org.yu www.kraljevina.org

Краљевска породица Србије и Југославије

КРАЉЕВСКИ ДВОР
11040 Београд, Србија и Црна Гора

Тел: 011 306 4000 Факс: 011 306 4040

kancelarija@dvor.org.yu www.kraljevina.org
Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Историја Династије

Династија Карађорђевић стара је два века. Године 1804. имућни српски трговац

Ђорђе Петровић, касније познат као [Карађорђе](#), подигао је Србе на устанак против

Отоманске империје која је Балкан држала под својим јармом.

Устанак је био успешан и Карађорђе је оформио владу у Београду. Године 1811.

проглашен је за наследног владара.

Године 1813. Турци су се вратили у Београд, а Карађорђе се повукао у Аустрију.

Његов син, Кнез Александар, вратио се у Србију као владар 1842. год., али је 1858.

године морао да напусти престо.

Године 1903. Скупштина је одлучила да [Принц Петар Карађорђевић](#) - Карађорђевић

унук - ступи на престо. Са Краљем Петром I у Србији је почела ера демократије и

либералног управљања земљом. Сам Краљ је већ раније био превео на српски језик

есеј Џона Стјуарта Мила "О слободи".

Иако су балкански ратови 1912. и 1913. год. резултирали територијалним ширењем

Србије, незадовољство због аустријске анексије Босне и Херцеговине тињало је у

Србији и Црној Гори. Жеља народа за независношћу од Аустрије довела је до

атентата на аустријског Престолонаследника Надвојводу Франца Фердинанда 1914.

год. у Сарајеву, што је послужило као повод за избијање Првог Светског рата.

Пред крај рата 1918. год. представници три јужнословенска народа прогласила су

сопственом вољом нову Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца под круном Петра I, који је преминуо три године касније.

Краљ Александар I, који је од 1914. год. вршио дужност Принца Регента уместо

болесног оца, прославио се у народу као учесник Балканских ратова и

главнокомандујући Српске Војске у I Светском рату. Године 1922. оженио се

румунском [Принцезом Маријом](#). Имали су три сина: Престолонаследника Петра и

Краљевиће Томислава и Андреја.

Нова краљевина суочила се са многим проблемима. Суседне државе желеле су

делове њене територије, а етничка трвења отела су се контроли. Године 1929.

постало је јасно да Краљ нема другог избора него да наметне непосредну владавину

Круне. То је учинио невољно, обећаваши да ће у преименованој краљевини

Југославији обновити демократију када се постигне национално јединство и

искорени корупција државног апарата, што је и извршио 1932. године. Године 1934.

Краља је у Марсеју убио македонски терориста који је радио за хрватске

екстремисте, уз мађарску и италијанску подршку. У нападу је погинуо и [француски](#)

[министар спољних послова Луј Барту.](#)

Син краља Александра I, [Престолонаследник Петар](#), имао је само 11 година када му

је отац убијен, а он постао Краљ. Додељена су му три регента. Један од регената

постао је и његов стриц, Кнез Павле, ожењен грчком Кнегињом Олгом.

Прес материјал

2

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

До 1941. год. сви југословенски суседи су пали под контролу нациста. Упркос

пробританској оријентацији, у тежњи да избегне крвопролиће, Кнез регент је осећао

обавезу да потпише пакт о ненападању са Немачком и Италијом. Убрзо након тога, 17. марта 1941. год. Кнез Павле и друга два

регента, као и краљевска влада, свргнути су војним ударом, а млади краљ Петар II проглашен је пунолетним.

Недељу дана касније Немачка, Бугарска, Мађарска и Италија напале су Југославију

и војска је била принуђена да капитулира. Краљ Петар II и југословенска влада

повукли су се преко Атине, Јерусалима и Каира у Лондон, где су се придружили

бројним владама у изгнанству пред нацистичком окупацијом Европе.

Југославија је раскомадана како би се удовољило захтевима Италије, Бугарске, Мађарске, Немачке и ново проглашене марионетске државе Хрватске. Упркос слому

југословенске војске у земљи су оформљена два супарничка покрета отпора. Први је

био краљевска војска у Отаџбини, на челу са генералом [Драгољубом \(Дражом\)](#)

[Михајловићем](#), Министром одбране владе у изгнанству. Други је био

револуционарни партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз - касније

познатији као Тито. Последица је био крвави грађански рат у току рата за

ослобођење од стране окупације.

Савезници су најпре подржавали Михајловића, а онда су се преоријентисали на

Тита. Године 1944., у пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у

Београд и оформили комунистичку владу.

Наредне године, у новембру, монархија је незаконито укинута, без референдума, а

Југославија је преображена и током више од четири деценије остала тоталитарна

једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије. Краљ Петар II никада није

абдицирао.

Прес материјал

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Вожд Карађорђе

Родоначелник династије Карађорђевић, Ђорђе Петровић Карађорђе рођен је 15.

новембра 1752., у селу Вишевцу, у лепеничком срезу, од оца Петра и мајке Марице Живковић. Оженио се 1786. године Јеленом Јовановић из Маслошева. Из тог брака родило се седморо деце – ћерке Сава, Сара, Полексија и Стаменка, и синови Сима (умро по рођењу), Алекса (умро у 29. години у Кишињеву, Русија) и Александар.

Убрзо по заснивању породице прешао је у

Срем, где је као добровољац учествовао у аустријско-турском рату 1787-1791, под командом Радича Петровића. За исказану храброст добио је Златну медаљу и подофицирски чин.

По повратку у Србију, Карађорђе одлази у хајдуке, у чете Лазара Добрића и Станоја Главаша, а затим и сам постаје харамбаша. Успостављање самоуправе у Београдском пашалуку омогућава Карађорђу да се врати земљорадњи и трговини и уреди своје имање у Тополи.

Релативни мир у Србији престаје 1801. године, завођењем јаничарске страховладе.

Српски народ доспева у најтеже стање ропства, понижења и патње, незапамћених од пада под Турке. Јаничарски терор кулминира покољем најугледнијих Срба - сечом кнезова.

На народном збору у Орашцу, на Сретење 14. фебруара 1804. године, окупљени побуњеници изабрали су Карађорђа Петровића за вођу устанка против дахија. Од тог дана његов живот постаје нераскидиво везан за судбину Првог српског устанка.

Он постаје средишна личност и покретачка снага свенародног покрета за национално ослобођење. Он је врховни предвођитељ, Господар и Вожд српски, државотворац, војсковођа и дипломата.

После погубљења дахија, устаници се супротстављају султановој војсци. Уследиле су српске победе у биткама на Мишару, Иванковцу (1805.), и Делиграду (1806.).

Крајем исте године устаници ослобађају Београд, а следеће године у Србији више

није било турских утврђења. Те победе и почетак Руско-турског рата крајем 1806., присиле су Турке на преговоре. "Ичковим миром", Србија је требало да постане

вазална турска кнежевина, али су Карађорђево амбиције биле пуна независност и

ослобођење свих Срба под турском влашћу. После склапања савеза са Русијом у

пролеће 1807., рат против Турске се наставио. Ослобођена је источна Србија, а

Прес материјал

4

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

српска војска продрла је у област Рашке и успоставила везу са Црном Гором. После

пороза на Чегру, Срби су се повукли на Мораву, настављајући борбе у Тимочкој

крајини и Подрињу.

Упоредо са ослобађем територија, стварана је српска државна управа и учвршћиван

положај Војда. Основани су Правитељствујушчи Совјет, судови, поште, регуларна

војска, Велика школа у Београду и основне школе по свим већим местима у Србији.

Карађорђеви закони и уставне реформе дају Србији карактер правне државе. Крајем

1808., он је проглашен за наследног српског војда, а Уставном реформом из 1811., учврстио је свој положај вође устаника и државе.

Због Наполеоновог похода, Русија потписује мир са Турском 1812. и оставља Србију

да се сама суочи са неупоредиво бројнијом и боље опремљеном турском војском.

После неприхватања Букурешког мира и пропалих преговора, Турци покрећу велику

офанзиву 1813. године. Дугогодишње ратовање ослабило је српску војску, и Први

српски устанак у крви је угушен. Карађорђе је са породицом и најистакнутијим

војводама прешао у Аустрију, а потом у Бесарабију (Русија). После неуспелог

покушаја да да убеди руског Цара да уђе у рат против Турске, Карађорђе ступа у

контакт са грчком организацијом “Хетерија”, чији је циљ био заједнички устанак Грка, Срба и Бугара и стварање велике балканске државе. Са намером да покрене

заједничку борбу, Карађорђе тајно прелази у Србију. По налогу турског везира и

Кнеза Милоша убијен је у месту Радовању код Смедерева, у ноћи између 24. и 25.

јула 1817. године. Његово тело почива у цркви Светог Ђорђа на Опленцу, задужбини

Краља Петра I.

Карађорђева популарност прерасла је временом у легенду и изван граница

устаничке Србије. Хришћани су у њему видели божијег изасланика, Срби из Аустрије

сматрали су га својим царем који ће их избавити из руку туђинаца, а црногорски

митрополит назвао га је ујединитељем српског народа. И за савремену генерацију

Срба Карађорђе је синоним народног вође, идол и инспирација.

Прес материјал

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Кнез Александар

Најмлађи син Карађорђа и Јелене, Александар, рођен је у Тополи 11. октобра 1806. Школовао се у Хотину у Бесарабији (Русија), под покровитељством руског цара. Оженио се 1830. године Персидом, ћерком војводе Јеврема Ненадовића. Имали су деветоро деце: ћерке Полексију, Клеопатру, Јелену и Јелисавету, и синове Алексија, Светозара, (обојица умрли као деца), Андреја, Петра и Арсена.

Крајем 1839. после султанског фермана о потврди кнежевског достојанства
Кнеза
Михајла Обреновића, породица Карађорђевић

вратила се у Србију. Александар је ступио у службу при Главном штабу српске војске, а потом је унапређен у чин поручника и постављен за ађутанта Кнеза Михајла.

После
политичких
сукоба
изазваних

непоштовањем такозваног “Турског устава” и абдикације Милоша, а затим и Михајла Обреновића, на народној скупштини одржаној на Врачару, 14. септембра 1842., Александар Карађорђевић изабран је за кнеза Србије. Након признавања кнежевске титуле од стране Русије и Турске, Кнез Александар се окренуо реформама и увођењу нових установа, како би се убрзао развој српске државе. Донет је кодекс грађанског права, уведена стајаћа војска, основана тополивница, унапређене су постојеће и основане нове школе, Народна библиотека и Народни музеј.

У Мађарској револуцији 1848. у Војводини, учествују и чете добровољаца из Србије под командом Стевана Книћанина, које је као помоћ Србима у њиховој борби за аутономију послао Кнез Александар Карађорђевић. Као наставак национално-политичког покрета из 1848., развила се панславистичка идеја о Југословенској Краљевини, која је уз “Начертаније” Илије Гарашанина, четири године раније написан српски политички програм, утицала да основ српске спољне политике постане свест о мисији ослобађања свих јужнословенских народа од аустријске и турске власти.

У унутрашњој политици, Кнез Александар долази у сукоб са члановима Совјета, што кулминира сазивањем Светоандрејске народне скупштине у децембру 1858., која је изнудила његову абдикацију.

После силаска са кнежевског трона, Кнез Александар се повукао на своје имање у близини Темишвара (Румунија). Његов миран живот пореметила је оптужба да је за заверенике у атентату на Кнеза Михајла обезбедио новац и оружје. Осуда за дело које није учинио дубоко га је повредила. Династичке борбе су се још више распламсале, и Кнез Александар тек тада узима активно учешће у њима. У својим изјавама гнушао се помисли на недело које су му приписивали противници, борећи се свом снагом да на српски престо поново дође један Карађорђевић.

Кнез Александар Карађорђевић умро је у Темишвару, 3. маја 1885. Сахрањен је у Бечу, а његови земни остаци пренети су 1912. у задужбину Краља Петра I на Опленцу.

Прес материјал

6

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Краљ Петар I

Краљ Петар Први Карађорђевић рођен је као пето дете Кнеза Александра и Кнегиње Персиде (кћерке Проте Матеје Ненадовића) на Петровдан, 11. јула 1844. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, а даље школовање је наставио у Швајцарској у заводу Венел-Оливије у Женеви. По завршеном школовању септембра 1861., Кнежевић Петар се уписује у париски Колеџ Сен Барб, а 1862. у чувену војну академију у Сен-Сиру коју завршава 1864. године. У Паризу се бавио фотографијом и сликарством, и усавршавао своје војничко и политичко

образовање. Оно му је отворило видике
идеја
политичког
либерализма,
парламентаризма, демократије и њених
институција. Почетком 1868., са свега 24
године, Кнежевић Петар је у Бечу
штампао свој превод књиге енглеског политичара и филозофа
Џона Стјуарта Мила
“О слободи”, са својим предговором, који ће касније постати
његов политички
програм.

После убиства Кнеза Михајла у мају 1868., политички кругови
блиски династији
Обреновић прикључили су новом српском Уставу и одредбу којом
се породици
Карађорђевић забрањује повратак у отаџбину и одузима сва
имовина.

Кнежевић Петар придружио се Легији странаца француске војске
1870. и са њом
учествовао у бројним борбама због чега је одликован Орденом
Легије части. Године
1875. радио је на организовању и активно учествовао у босанско-
херцеговачком
устанку. Након неуспеле Тополске буне 1877., водио је живу
политичку активност.

У лето 1883. године на Цетињу се оженио Кнегињом Љубицом-
Зорком, најстаријом
кћерком црногорског Књаза Николе. У том браку рођено је петоро
деце: кћерке
Јелена и Милена (умрла као дете), и синови Ђорђе (одрекао се
права наследства
престола 1909.), Александар и Андрија (умро као дете). После
краћег боравка у

Паризу, породица Карађорђевић преселила се на Цетиње, где је остала следећих

десет година. Због лошег материјалног положаја, Кнежевић Петар продао је кућу у

Паризу 1894., и настанио се са породицом у Женеви. Његови контакти са људима из

Србије никада нису престајали.

Током 1897., Кнежевић Петар одлази у Русију, и бива примљен код цара Николе II.

Три године касније покушао је да се споразуме са Краљем Александром

Обреновићем и повраћају одузете имовине, али без успеха. Кнежевић Петар је још

Прес материјал

7

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

више појачао своју политичку активност за повратак у Србију. Године 1901. настојао је да ступи у ближе односе са Аустро-Угарском, нудећи јој свој политички програм.

У ноћи између 28. и 29. маја 1903. официри завереници убили су Краља Александра Обреновића и Краљицу Драгу. Војска је извела државни удар и прогласила

Кнежевића Петра Карађорђевића за Краља Србије, што је својим избором потврдила

Народна Скупштина 15. јуна. После 45 година Карађорђево потомство поново

долази на чело српске државе, чиме почиње нови период у њеном развоју. "Желим

да будем прави уставни Краљ Србије" – рекао је Краљ Петар Први током полагања заклетве.

Од самог почетка своје владавине, Краљ Петар I суочио се са озбиљним

препрекама. Земља је била растрзана унутрашњом политичком борбом, а Аустро-

Угарска, испрва наклоњена новом српском Краљу, постала је убрзо отворени

непријатељ Србије, нарочито после кризе изазване анексијом Босне и Херцеговине

1908. године.

Први балкански рат против Турске 1912., и Други – против Бугарске 1913.- окончани

су тријумфом српске војске под врховном командом Краља Петра I, и ослобађањем

Рашке области, Косова, Метохије и Македоније, и њиховим припајањем Србији.

Услед сталних и тешких напора у Балканским ратовима, здравствено стање Краља Петра I се погоршало, и он је

24. јуна 1914. пренео краљевска овлашћења на

Престолонаследника Александра. Месец дана касније, Аустро-Угарска је објавила рат Србији, чиме је започео

Први светски рат. После величанствених победа на Церу и

Колубари 1914., након уласка Немачке и Бугарске у рат

1915., српска војска била је принуђена на повлачење и

напуштање земље. Албанска голгота оставила је великог

трага на здравље остарелог Краља. Он је ипак доживео да

дочека коначну победу и ослобођење Србије, и стварање

нове државе настале уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца. Умро је 16. августа 1921. у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу. Због својих заслуга у Балканским ратовима и у Првом светском рату у српском народу остао је запамћен као Краљ Петар I Ослободилац.

Прес материјал

8

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Краљ Александар I

Александар I, југословенски краљ, други син Краља Петра I и Кнегиње Зорке, рођен је на Цетињу 16. децембра 1888. Кум на крштењу био му је, преко изасланика, руски цар Никола II. Детињство је провео у Црној

Гори, а основну школу завршио у Женеви. Даље школовање наставио је у војној школи у Петрограду, а потом у Београду, по доласку Краља Петра I на српски престо.

Судбински преокрет у животу младог Принца Александра наступио је 1909., када се његов старији брат, Принц Ђорђе одрекао права наследства престола. Као престолонаследник, Принц Александар је приступио реорганизацији војске, припремајући је за коначан обрачун Отоманским Царством.

У
Првом
балканском
рату 1912.,

Престолонаследник Александар је као заповедник Прве армије водио победоносне

битке на Куманову и Битољу, а потом 1913. у Другом балканском рату битку на

Брегалници. У Првом светском рату био је врховни заповедник српске војске у

биткама на Церу и Колубари 1914., кад је српска војска потпуно разбила војску

Аустро-Угарске монархије. Поново нападнута 1915. од Немачке и Бугарске, Србија је

подлегла у неравноправној борби. Са многим губицима српска војска се, заједно са

старим Краљем Петром I и Престолонаследником Александром повукла преко

Албаније на острво Корфу, где је реорганизована. Када се Краљ Петар I због болести

повукао од владарских послова (11. јуна 1916.), Престолонаследник Александар је

постао Регент. После опоравка и попуне српска војска је исте године однела велику победу на солунском фронту, на Кајмакчалану. Завршне операције пробоја солунског фронта у јесен 1918., српска војска је извршила под врховном командом Регента Александра, са одличним командним кадром у који спадају војводе Живојин Мишић, Степа Степановић и Петар Бојовић.

После војничких дошли су и државнички успеси. Након одлука српске Народне скупштине и Народног Вијећа у Загребу, Регент Александар је прогласио уједињење Срба, Хрвата и Словенаца у једну државу, 1. децембра 1918. Овим чином остварени су идеали о уједињењу јужних Словена, за које су се залагали његов отац и деда.

После смрти Краља Петра I (16. августа 1921.), Регент Александар је постао Краљ Срба, Хрвата и Словенаца. 1922. године оженио се принцезом Маријом од Румуније. У том браку рођена су три сина – Петар, Томислав и Андреј.

На плану унутрашње политике, у Краљевини СХС дошло је до озбиљне државне кризе изазване заоштреним партијским и међунационалним односима. Због

Прес материјал
9

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

хаотичног стања у земљи Краљ Александар I укида Устав 1929., а затим мења назив државе у Југославија, и уместо наслеђених историјских покрајина, реорганизује државну управу стварајући девет бановина. Пошто је Краљ проценио да су се политичке прилике у земљи смириле, прогласио је 1931. нови Устав (тзв. "Октроисани Устав"). Уверен да ће се државна криза трајно решити тек стварањем југословенске нације, Краљ Александар I је покушао да тај циљ оствари спровођењем политике тзв. "интегралног југословенства", која се показала као неуспешна.

У спољној политици, интензивно је радио на склапању међуджавних одбрамбених савеза усмерених против сила које су тежиле ревизији Версајског система мировних уговора. Његовом заслугом створена је 1921. Мала Антанта (Краљевина СХС, Румунија и Чехословачка). Савез са Француском склопљен је 1927., а 1934. образован је савез између Југославије, Румуније, Турске и Грчке.

Приликом посете Француској, у коју је отпутовао да би учврстио одбрамбени савез против нацистичке Немачке, Краљ Александар I убијен је у Марсеју, 9. октобра 1934. заједно са француским министром иностраних послова Лујом Бартуом. Његова смрт дубоко је потресла читаву Југославију, а његово тело испратиле су стотина хиљада људи читавим путем до Опленца, где је сахрањен у Задужбини Краља Петра I. Народна скупштина и Сенат Краљевине Југославије назвали су га Витешки Краљ Александар I Ујединитељ.

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Краљ Петар II

Прворођени син Краља Александра I и Краљице Марије, Петар, рођен је у Београду 6. септембра 1923. Кум на крштењу био му је енглески Краљ Џорџ VI. После основног образовања које је стекао на двору, похађао је школу у Енглеској, из које се вратио после атентата на његовог оца 1934. Пошто је тада

био
малолетан,
краљевско
управљање

земљом пренето је на Намесништво.

Почетак Другог светског рата 1939. ставио је Краљевину Југославију пред тешку одлуку: да ли да приступи Тројном пакту (Немачка-Италија-Јапан) или да се супротстави неупоредиво снажнијем непријатељу. Одлука Намесништва да потпишу понуђени уговор наишла је на жестоке протесте у земљи, који су 27. марта 1941. довели до кризе владе и државног удара. Престолонаследник Петар проглашен је пунолетним, и одмах преузео овлашћења од Намесништва. Југословенска војска није могла да се одупре инвазији нацистичке Немачке која је уследила, и

Југославија је била окупирана. Краљ Петар II био је приморан да заједно са владом

емигрира, прво у Грчку, а затим у Египат. У јуну 1941. стигао је у Енглеску, где је

прихваћен као симбол противљења нацизму. За време свог избеглиштва Краљ

Петар II је довршио школовање у Кембриџу.

Упркос слому југословенске војске у земљи су оформљена два супарничка покрета

отпора. Први је био краљевска војска у Отаџбини, на челу са генералом [Драгољубом](#)

[\(Дражом\) Михајловићем](#), Министром одбране владе у изгнанству. Други је био

револуционарни партизански покрет, који је водио комуниста Јосип Броз - касније

познатији као Тито. Последица је био крвави грађански рат. Савезници су најпре

подржавали Михајловића, а онда су се преоријентисали на Тита. Године 1944., у

пратњи совјетских тенковских бригада, партизани су ушли у Београд и оформили

комунистичку владу. Наредне године, у новембру, монархија је незаконито укинута, без референдума, а Југославија се преобразила и током више од четири деценије

остала тоталитарна једнопартијска држава под влашћу комунистичке партије.

Краљ Петар II никада није абдицирао. У изгнанству је прво живео у Лондону са

својом супругом, грчком и данском принцезом Александром (од 1944. године) и

сином Александром, рођеним 1945. године. Последње године живота провео је у

Америци. После дуге и тешке болести умро је у денверској болници 3. новембра

1970., а сахрањен је у цркви Светог Саве у Либертвилу. Очекује се да његови

посмртни остаци буду пренети у Задужбинску Цркву Светог Ђорђа на Опленцу.

Прес материјал

11

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Краљевски Дом Србије и Југославије

Краљевска Породица у Краљевом Кабинету у Краљевском Двору

(С лева на десно: [Њ.К.В. Принцеза Катарина](#), [Њ.К.В. Краљевић Александар](#), [Њ.К.В. Престолонаследник Александар II](#), [Њ.К.В. Принц Наследник Петар](#) и [Њ.К.В. Краљевић Филип](#).)

Следе биографије [Њ.К.В. Престолонаследника Александра II](#), [Њ.К.В. Принцезе Катарине](#),

[Њ.К.В. Принца Наследника Петра,](#)
[Њ.К.В. Краљевића Филипа и](#)

[Њ.К.В. Краљевића Александра](#)

Прес материјал

12

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Њ.К.В. Престолонаследник Александар II

После нацистичког напада и окупације Југославије у априлу 1941. године, млади Краљ Петар II са члановима владе напустио је земљу пред инвазијом немачких снага и отишао у Атину. Краљ и његови сународници одбили су да се предају завојевачима у складу са традицијом успостављеном од оснивача династије “Црног Ђорђа” Петровића – Карађорђа, вође херојског устанка Срба против Отоманског царства 1804. године. Из Атине Краљ Петар и његова влада одлазе прво у Јерусалим а затим у Каиро. Коначно, Краљ Петар II са владом прелази у Лондон.

Краљ Петар II се оженио 1944.године у Лондону принцезом Александром од Грчке и Данске, ћерком Њ.К.В. грчког Краља Александра и Аспазије. Краљица Александра је

17. јула 1945. у лондонском хотелу Клериџис (Claridges) у којем су становали, родила сина – Њ.К.В. Престолонаследника Југославије Александра.

Да би Наследник престола био рођен на југословенском тлу, британска влада је, по инструкцијама председника владе Винстона Черчила, прогласила хотелски апартман број 212 југословенском територијом. Крштење Престолонаследника извршио је у Вестминстерској опатији Његова Светост Патријарх Гаврило, а кумови су били Краљ Џорџ VI и његова ћерка, тадашња Принцеза Елизабета, сада Њено Величанство Краљица Елизабета II.

По завршетку рата, комунистички режим који је узурпирао власт у Београду незаконито је спречио Краља Петра II да се врати у своју домовину. Њ.К.В. Краљ Петар није никада абдицирао. Краљ и Краљица живели су у изгнанству у више земаља (САД, Француска, Италија и Енглеска).

Њ.К.В. Престолонаследник Александар II школовао се у “Ле Розеју” (Le Rosey), Швајцарска, Војној академији Калвер (Culver Military Academy), Индијана, САД, Гордонстон (Gordonstoun School), Шкотска, и Милфилду (Millfield), Енглеска. Потом је ступио у Краљевску војну академију Велике Британије. Од 1966. године, као официр британске војске у којој је напредовао до чина капетана, служио је у 16./5. пуку Краљевских Копљаника на Блиском Истоку, у Италији и Западној Немачкој. Пошто је напустио војну службу 1972. године, Престолонаследник Александар II, који говори неколико језика, посветио се пословној каријери.

Краљ Петар II је умро након дуге болести 1970. године у Денверу, Колорадо, САД.

Године 1991. Престолонаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В.

Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Наследника Петра, Њ.К.В. Принца

Филипа и Њ.К.В. Принца Александра допутовао је у Србију. Том приликом

одушевљено су их поздравиле стотине хиљада људи који у Престолонаследнику

виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне монархије.

Пре 5. октобра 2000., Престолонаследник је посетио Србију 1992., 1995. и 2000.

године. Он је такође посетио Црну Гору и Косово и Метохију 1999. године, а Босну и

Прес материјал

13

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

поново Црну Гору 2000. године. Престолонаследник са породицом живи у

Краљевском двору у Београду од лета 2001. године.

Као убеђени борац за демократију и људска права, Престолонаследник је одлучио

1989. године да се веома активно придружи борби свог народа да се ослободи

наслеђа деценија диктатуре и ауторитарних режима. Његово Краљевско

Височанство имао је састанке и био у сталном контакту са демократском опозицијом

и демократски оријентисаним људима широм бивше Југославије. У новембру 1999.

године Престолонаследник је сазвао у Будимпешти велику конференцију

демократске опозиције. После Будимпеште, уследио је састанак у Бања Луци у

јануару 2000. године. У априлу исте године Престолонаследник је сазвао велики

кључни скуп у престоници Грчке, Атини. Престолонаследник Александар неуморно

доприноси сарадњи и јединству међу демократским политичким странкама у процесу

преображаја своје отаџбине у једно истински демократско друштво за све грађане, без обзира на њихово политичко убеђење, вероисповест и етничко порекло.

Престолонаследник много путује, среће се са великим бројем светских лидера, политичара и парламентарца и даје многобројне интервјуе медијима.

Њ. К.В. Престолонаследник Александар II венчао се 1972. године у Villamanrique de la Condesa (Шпанија) Њеним Царским и Краљевским Височанством Принцезом

Маријом да Глоријом од Орлеана и Браганце, из бразилског Царског Дома. У том

браку рођена су три сина: најстарији –Принц Наследник Петар – рођен 1980. године

у Чикагу, у држави Илиној (Illinois), и близанци – Краљевићи Филип и Александар – 1982. године у Ферфаксу, у држави Вирџинија (Virginia – USA). Брак је окончан 1983.

године. Престолонаследник се оженио 1985. године у Лондону Катарином Батис из

Атине. Кум на венчању био је Његово Величанство грчки Краљ Константин.

Њ.К.В. Престолонаследник Александар II воли скијање, једрење, скијање на води, роњење и подводну фотографију. Титулу шампиона британске војске у скијању

освојио је 1972. године. У круг Престолонаследниковог интересовања спадају и музика, позориште, информациона технологија и текући догађаји широм света.

Прес материјал

14

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Њ.К.В. Принцеза Катарина

Њено Краљевско Височанство Принцеза Катарина рођена је у Атини (Грчка), 13. новембра 1943. године, од оца Роберта Батис и мајке Ане.

Принцеза Катарина школовала се у Атини (Грчка) и Лозани (Швајцарска). Њ.К.В. је студирала бизнис на Универзитету Денвер у Колораду, и на Универзитету Далас у Тексасу. Принцеза Катарина бавила се неколико година бизнисом у Сједињеним Државама.

Њено Краљевско Височанство била је претходно удата и има двоје деце, Дејвида и

Алисон. Алисон има четворо деце: Аманду, Стефани, Николаса и Мајкла са којима

живи у Грчкој. Принцеза Катарина је много путовала, а живела је у Аустралији, Африци и Сједињеним Државама.

Принцеза
Катарина

узнала
је
Његово
Краљевско
Височанство

Престолонаследника Александра 1984. године у Вашингтону (САД), а [венчали](#) су се у Лондону 21. септембра 1985. године. Кум им је био Њ.К.В. грчки Краљ Константин, а стари сват Њ.К.В. Краљевић Томислав, стриц Престолонаследника Александра.

Принцеза Катарина веома је активна на пољу хуманитарног рада, нарочито након избијања сукоба на простору некадашње Југославије. Њено Краљевско Височанство помаже пре свега деци и старијим лицима, а затим и свима којима је помоћ потребна без обзира на њихово верско или етничко порекло. Принцеза Катарина је покровитељ многобројних хуманитарних организација, укључујући "[Lifeline Humanitarian Organization](#)", "SOS - Appeal for Life" и "United Orthodox Aid". Почетком августа 2001 у Београду је основана [Фондација Њ.К.В. Принцезе Катарине](#), са задатком да настави и прошири хуманитарне активности.

Године 1991. Престолонаследник Александар у пратњи своје супруге Њ.К.В.

Принцезе Катарине и синова Њ.К.В. Принца Наследника Петра, Њ.К.В. Краљевића

Филипа и Њ.К.В. Краљевића Александра допутовао је у Србију. Том приликом

одушевљено су их поздравиле стотине хиљада људи који у Престолонаследнику

виде оличење свега најбољег за демократску будућност у облику уставне монархије.

Пре 5. октобра 2000., Принцеза је такође посетила Србију 1992., 1993., 1994., 1995., и 2000. Она је такође посетила Црну Гору и Косово 1999. године, а Босну 2000.

године. Принцеза Катарина и Краљевска породица настанили су се у Краљевском

Двору у Београду 17. јула 2001.

Њено Краљевско Височанство говори грчки, енглески и француски, служи се

шпанским и учи српски језик. Принцеза Катарина воли музику, књижевност и све

активности у вези са децом, као и кулинарство, позориште и крос-кантри скијање.

Прес материјал

15

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Њ.К.В. Принц Наследник Петар

Његово Краљевско Височанство Принц Наследник

Петар рођен је у Чикагу, Илиноис, САД, 5. фебруара 1980. године. Он је најстарији син Њ.К.В. Принца Престолонаследника Александра II и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Принц Петар је унук Њ.В. Краља Петра II. Крштени кум му је Њ.К.В. Кнез Александар, син Њ.К.В. Кнеза-намесника Павла. Њ.К.В. Принц Наследник Петар живео је у Чикагу до краја 1981. године, а потом се са родитељима преселио у Вирџинију. Године 1983. кренуо је прво у обданиште у Тајсон Корнеру у Вирџинији, а 1984. у основну школу. Када је напунио осам година, 1988. године постао је ученик једне од најбољих основних школа у Лондону. У јуну 1998. матурирао је на Краљевој Школи у Кантерберију у Енглеској. У пролеће 1999. године Принц Наследник завршио је основе уметности на Камбервел Колеџу

о
Уметн

сти (Лондонски Институт) у Лондону.

У мају 2000. године Принц Петар завршио је у Европи, углавном у Барселони и

Севиљи Шпанији низ курсева из области уметности. Принц Петар провео је школску

1999-2000 годину на Род Ајленд Школи за дизајн (РИСД), врхунском колеџу на

источној обали Сједињених Држава. Тренутно стиче радна искуства у области

графичког дизајна и компјутерске технологије.

Принц Наследник говори енглески, шпански и француски, а усавршава свој српски језик.

Њ.К.В. је љубитељ скијања на дасци, цртања и сликања. Интересује га уметност, графички дизајн и музика. Пре 5. октобра 2000. Принц Петар је посетио Србију 1991.

године и поново у јулу 2000. Принц Петар и Краљевска породица настанили су се у

Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. Путовао је по Европи и САД, а посетио је и Блиски Исток, Југоисточну Азију, Средњу и Јужну Америку.

Прес материјал

16

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Њ.К.В. Краљевић Филип

Његово Краљевско Височанство Краљевић Филип рођен је у Ферфаксу у Вирџинији, САД, 15. јануара 1982.

Он је брат б

а

лиз нац Њ.К.В. Краљевића Александра, и други у реду наслеђа Престола (после Принца Наследника Петра).

Син је Њ.К.В. П

ло
ресто
л

нас едника

Александра II и Њеног Царског и Краљевског
Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и
Браганце. Краљевић Филип је унук Њ.В. Краља Петра II и Њ.В.
Краљице Александре. Крштени кумови су му
Њ.В. грчки Краљ Константин , Њ.В. шпанска Краљица
Софија и Њ.К.В. Војвоткиња од Калабрије.
Њ.К.В. Краљевић Филип живео је у Вирџинији до 1984.
године. Заједно са својим братом близанцем
Краљевићем Александром кренуо је прво у обданиште у
Лондону. Са осам година Њ.К.В. Краљевић Филип је
1990. године постао ученик једне од најбољих основних
школа у Лондону. У јуну 2000. године Принц Филип матурирао је
на Краљевој Школи
у Кантерберију у Енглеској. Краљевић Филип тренутно студира
хуманистичке науке
на једном познатом британском универзитету. У школској
2003.-2004. години
учествовао је у програму размене студената на једном шпанском
Универзитету у
Мадриду.
Њ.К.В. говори енглески, шпански и француски, а усавршава свој
српски језик.
Краљевић Филип је љубитељ скејтборда, роњења и скијања на
дасци. Интересује га
сликарство, музика, компјутери и природне науке. Њ.К.В. посетио
је Србију 1991.
године и Босну 2000. године. Краљевић Филип и Краљевска
породица настанили су
се у Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. Путовао је по
Европи, САД а
посетио је и Блиски Исток, Северну Африку, Југоисточну Азију,
Средњу и Јужну
Америку.

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Њ.К.В. Краљевић Александар

Његово Краљевско Височанство Краљевић Александар рођен је у Ферфаксу у Вирџинији, САД, 15. јануара 1982. Он је брат близанац Њ.К.В. Краљевића Филипа и трећи у реду наслеђа Престола (после Принца Наследника Петра, свог старијег брата, и Њ.К.В. Краљевића Филипа). Син је Њ.К.В. Принца Престолонаследника Александра од Југославије и Њеног Царског и Краљевског Височанства Принцезе Марије да Глорије од Орлеана и Браганце. Краљевић Александар је унук Њ. В. Краља Петра II и Њ. В. Краљице Александре. Крштени кумови су му Њ.В. шпанска краљица Софија, Њ.В. грчки Краљ Константин и Њ.К.В. Војвоткиња од Калабрије. Њ.К.В. Краљевић Александар живео је у Вирџинији до 1984. године. Заједно са својим братом близанцем прво је кренуо у обданиште у Лондону. Са осам година Њ.К.В. Краљевић Александар је

1990. године постао ученик једне од најбољих основних школа у Лондону. У јуну

2000. године Њ.К.В. Краљевић Александар матурирао је на Краљевој Школи у

Кантерберију у Енглеској. Краљевић Александар студирао је на Универзитету Сан

Франциско (УСФ) где је дипломирао на комуникацијама и медијима у мају 2004.

Краљевић Александар тренутно стиче радно искуство.

Њ.К.В. је љубитељ уметности, фотографије, музике, француског филма; интересују

га актуелна збивања, а ужива у сурфингу, скијању на дасци, рођењу, музејима, кухињи, књижевности, тенису, кошарци и фудбалу. Говори енглески, шпански и

француски, а усавршава и свој српски језик.

Пре 5. октобра 2000. Краљевић Александар посетио је Србију 1991. године и Босну

2000. године. Краљевић Александар и Краљевска породица настанили су се у

Краљевском Двору у Београду 17. јула 2001. Путовао је по Европи и САД, а посетио

је и Блиски Исток, Југоисточну Азију, Средњу и Јужну Америку.

Прес материјал

18

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Поредак линије наслеђивања

Поредак наслеђивања

**Након Њ.К.В. Престолонаследника Александра II
(сина Њ.В. Краља Петра II)**

**Н.К.В. Принц Наследник Петар, син Н.К.В.
Престолонаследника**

1

Александра II 1980-

**Њ.К.В. Краљевић Филип (близанац), син Њ.К.В.
Престолонаследника**

2

Александра II 1982-

Њ.К.В. Краљевић Александар (близанац), син Њ.К.В.

3

Престолонаследника Александра II 1982-4. Њ.К.В. Принц Никола, син Њ.К.В. Принца Томислава 1958-5. Њ.К.В. Принц Ђорђе, син Њ.К.В. Принца Томислава 1984-6. Њ.К.В. Принц Михајло, син Њ.К.В. Принца Томислава 1985-7. Њ.К.В. Принц Владимир, син Њ.К.В. Принца Андреја 1964-8. Њ.К.В. Принц Димитрије, син Њ.К.В. Принца Андреја 1965-

Прес материјал

19

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Породично стабло Краљевске Породице

Ђорђе Петровић

Александар

Петар I Арсен

Александар I Павле

Петар II Томислав Андреј Александар Никола Јелисавета

Александар II

Петар Филип Александар

Прес материјал

20

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Краљевски Дворови

Краљевски Дом Југославије и Србије користио је неколико званичних и приватних резиденција у Београду и већим местима Краљевине. У Београду званичне

резиденције Краљевског Дома су Градски Дворови (Стари и Нови Двор) и Дедињски Дворови (Краљевски Двор и Бели Двор).

Градски Дворови

Комплекс Дворова налази се у самом центру Београда. Почетком овог века, комплекс су чиниле зграде Старог Конака и (тада Новог, данашњег Старог) Двора.

Касније је зграда Старог Конака срушена, а подигнута је зграда Новог Двора. Стари и

Нови Двор је између два рата повезивала зграда Маршалата Двора у којој су се

налазиле административне просторије, просторије гарде, послуге, гараже и

коњушнице. Дворски парк је раније био окружен декоративном оградом од кованог

гвожђа, са каменим стражарским кућицама. У њему се налазе неке веома ретке

врсте дрвећа.

Стари Двор

Резиденција краља Петра I Карађорђевића (у периоду 1903-1921) и краља Александра I (1921-1922) био је Стари Двор који је подигао

краљ Милан Обреновић у периоду 1881-1884 (данас Скупштина Града). Ову је зграду у духу

академизма

и

са

ренесансном

декорацијом

пројектовао

Александар

Бугарски. То је веома репрезентативно

здање, које су првобитно красиле и две

велике куполе са позлаћеним крунама на

врху. Међутим како је зграда Старог Двора

Стари двор, поглед из улице Краља

тешко оштећена у оба Светска рата, **Милана (у згради се данас налази**

Скупштина Града Београда) данашњи изглед Двора се делимично

разликује од првобитног. Неки делови палате

су потпуно уништени (на пример Дворска капела) или су измењени до непрепознатљивости (велико степениште, Престона дворана, и сл.)

У овом Двору је била званична Краљевска Резиденција, али је палата повремено

коришћена и у друге сврхе. Тако је овде 1919. и 1920. године заседала Скупштина

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. У овом Двору су приређивани званични

приједи и друге државне функције.

Прес материјал

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Комплекс градских дворова пре бомбардовања 1941: лево је Стари двор, - десно је Нови двор, а између

објекат Маршалата Краљевског двора и просторије

гарде

Нови Двор

Нови Двор је грађен у време Балканских ратова и

I Светског рата, 1913.-
1918. године. Пројектант је
био Стојан Тителбах, а
зграда је у рату била тешко
оштећена, тако да се
морала
темељно
реконструисати пре него
што је званично и започето
са њеним коришћењем.

Двор је усељен 1922.
године, и од тада до
довршетка

Краљевског

Двора на Дедињу у њему

Оригинални изглед Новог двора (у згради се данас

се налазила официјелна

налази Кабинет Председника Републике Србије) резиденција

Краља

Александра I и Краљице Марије. У Двору су се налазиле
стамбене просторије, Краљев радни кабинет и ту су Краљ и
Краљица примали посете. После убиства

Краља у Марсеју 1934, године, у Новом Двору је био привремено
смештен Музеј

Кнеза Павла.

Прес материјал

22

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Дедињски Дворови Краљевски Двор

Краљевски Двор на Дедињу изграђен је у периоду 1924-1929. године, приватним средствима Њ.В. Краља Александра I (деде Њ.К.В. Престолонаследника

Александра II). Краљевски Двор био је дом Краља Александра I и Краља Петра II (оца Престолонаследника Александра II). Данас је Краљевски Двор дом

Престолонаследника Александра II и његове породице. Пројектанти су били арх.

Живојин Николић и академик Николај Краснов. То је велика и репрезентативна вила

од белог мермера са Брача у српско-византијском стилу. Пластична декорација

стубова, прозора и довратника на фасади и ентеријеру рађена је у плитком рељефу

зооморфне и биљне орнаментике. Дворска капела посвећена Светом Апостолу

Андреју Прозваном, који је заштитник и Крсна Слава Краљевског Дома, саграђена је

по узору на Милутинову Краљеву цркву у Студеници и цркву манастира Св. Андреја

на реци Тресци у Македонији, задужбину Краља Вукашина. Са Краљевским двором

повезана је колонадом камених стубова. Унутрашњост цркве прекривена је

фрескама које су радили руски сликари. Око Двора су подигнуте перголе, парковске

терасе, базени, павиљон и концертна тераса. Из Двора који је на гребену брда, пружа се величанствен поглед на Кошутњачку шуму, Топчидер и Авалу.

Просторије у приземљу су раскошно опремљене. Каменом поплочани Свечани хол украшен је копијама фресака из Дечана и Сопоћана. Плави салон је опремљен у барокном стилу,
а
златни
салон
у
ренесансном, као и велика Трпезарија. У тим

прсторијама
мраморни
стубови
носе
раскошне касетиране дрвене таванице са
бронзаним лустерима. Ове су просторије
украшене драгоценим сликама, шкрињама и
предметима из краљевске збирке. У истом
ренесансном
стилу
опремљене
су
и
Трпезарија
просторије библиотеке и Краљевог кабинета.

Прес материјал
23

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

На првом спрату, око великог хола такође украшеног копијама фресака из Сопоћана, распоређене су приватне просторије, низ апартмана у којима живе Њихова Краљевска Височанства Престолонаследник Александар II, Принцеза Катарина, Принц Наследник Петар и Принчеви Филип и Александар, и који су опремљени у разним стилевима, најчешће Луј XVI, ампир, Наполеон III и бидермајер. У поткровљу су мањи гостински апартмани и помоћне просторије. У сутерену су репрезентативне

просторије опремљене у стилу кремаљског **Плави салон Краљевског Двора** Теремног дворца, са сводовима и зидовима осликаним и декорисаним мотивима из бајке о жар-птици и мотивима из српских народних песама. Отуда и назив највећег салона - Чаробни. Ту се налазила и винотека и биоскопска сала.

Дворски парк уређен је према идејама Едуарда Андреа. Дворски комплекс добио је декоративну ограду са каменим стражарницама. Осим зграда Дворова, ту су и помоћни објекти (кухиње, гараже, зграде Дворске гарде и Пријавнице, објекат Маршалата Двора, итд.). У парку су подигнуте још и "сеоска кућа" и базен.

Оријентални или Чаробни салон

Прес материјал

24

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Бели двор

Зграда Белог двора, који се налази у истом комплексу са Краљевским двором, зидана је по жељи Његовог Величанства Краља Александра I. Бели Двор изграђен је приватним средствима Краља Александра I као резиденција за његове синове

Њ.К.В. Престолонаследника Петра (будућег Краља Петра II, оца Њ.К.В.

Престолонаследника Александра II), Краљевића Томислава и Краљевића Андреја.

Краљ Александар је очекивао да ће његовим синовима бити потребан сопствени простор када одрасту, али га је мучко убиство отргло од породице, а судбина његових синова је кренула другим током. Малолетни Краљ Петар II је постао нови господар Краљевског Двора.

Зграду која је грађена од 1934.-1937. године пројектовао је архитекта Александар Ђорђевић. Када је Двор завршен постао је званична резиденција и уступљен је на коришћење Кнезу-Намеснику са његовом породицом, у очекивању Краљевог пунолетства.

У приземљу ове класицистичке зграде налази се велики Свечани хол и низ салона опремљених у стилу Луја XV са венецијанским лустерима. Ту је и Дворска библиотека која је имала око 50.000 књига и свечана трпезарија намештена

у
стилу

Чипендејла. На спрат се стиже степеништем из Свечаног хола, а до пет великих апартмана води галерија над холем. У поткровљу се налазе станови послуге и помоћна библиотека.

Дедињски комплекс дворова захвата површину од преко 100 хектара, од тога непосредни парк Краљевског двора заузима 27, а око Белог двора 12 хектара. Дворски комплекс поседује више значајних радова чувеног вајара Ивана Мештровића и велики **Бели двор, свечани хол са**

број вредних слика светски познатих сликара - **галеријом**

Рембранта, Пусена, Бројгела и других, разне украсе

и вредан намештај.

Прес материјал

25

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Привремени Дворови

Услед разарања у I Светском рату, оштећене зграде Градских Дворова

нису могле бити коришћене, а поправка је трајала неколико година.

Зато су привремено коришћени други објекти.

Тако

је

кућа

Крсмановића

на

Теразијама

у

Београду

била

привремена

Резиденција

Престолонаследника

Александра 1918 -1919. године, и у

њој је проглашено уједињење Јужних

Словена у Краљевину Срба, Хрвата

и Словенаца. Једна друга мања вила

испод Топчидерског брда коришћена

је као привремена резиденција

Кућа Крсмановића на

Вила испод

Теразијама

Краља Петра I, који је у њој и умро **топчидерског брда**

1921. године.

Прес материјал

26

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

ОДГОВОРИ НА ЧЕСТО ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА

1. Да ли је српски и југословенски Краљевски Престо упражњен?

Када је преминуо Краљ Петар II, његов једини син, Престолонаследник Александар, постао је нови Краљ. Пренос Краљевства је моменталан, безуслован и неопозив.

Док је Краљ жив, његов најстарији син је Престолонаследник, без обзира да ли је

пунолетан или не. У тренутку смрти свога оца, Престолонаследник постаје Краљ.

Старешинство над Краљевским Домом и функција и достојанство Краља спојени су у

истој личности. Њ.К.В. Престолонаследник Александар II не користи званично титулу

Краља, али то нема никаквог утицаја на његов положај и права.

Положај и право Краља може се напустити чином формалне абдикације, у ком

случају дотадашњи Престолонаследник аутоматски постаје нови Краљ.

2. Како се код нас наслеђује Краљевски Престо?

Наслеђе престола преноси се у мушкој примогенитури, што значи од оца на

најстаријег сина, све док постоји директна линија наслеђивања.

Ако се директна линија прекине, начело примогенитуре се поново успоставља по

старешинству првородства међу браћом последњег Монарха. То значи да редослед

рођења деце Монарха условљава редослед њиховог права на наслеђе Престола, и

да по том начелу не постоји компонента избора нити аутономне воље.

У случају формалне абдикације било ког члана Краљевског Дома на његово место у

редоследу наслеђивања, то место аутоматски припада следећем члану Дома по

старешинству првородства. Изузетно, ово се правило може и другачије уредити

вољом Монарха који нема директног потомства.

У Краљевском Дому Србије и Југославије, по стању месеца децембра 2001. године, редослед наслеђивања је следећи:

Монарх (Александар II) 1. Њ.К.В. Принц Наследник Петар

2. Њ.К.В. Краљевић Филип

3. Њ.К.В. Краљевић Александар

Прес материјал

27

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

3. Ко данас сачињава Краљевски Дом Србије и Југославије?

Краљевски Дом има своју Старију линију, која произилази директно од Карађорђа, преко његовог сина Кнеза Александра, унука Краља Петра I, праунука Краља

Александра I, чукунунука Краља Петра II и чукун-чукунунука - садашњег Старешине

Краљевског Дома – Александра II.

Ова Старија линија такође укључује све директне потомке било ког Краља из Дома

Карађорђевића, што се у овом тренутку односи на директне потомке Краља

Александра I и Краља Петра II.

Старија линија Краљевског Дома данас се грана на три стране.

Грану блаженопочившег Краља Петра II, која је владајућа, представља данас Њ.К.В.

Престолонаследник Александар II, његови синови Краљевићи Петар, Филип и

Александар и његова супруга Катарина.

Грану блаженопочившег Краљевића Томислава представљају његови синови Принц

Никола са својом супругом Принцезом Љиљаном и кћерком Принцезом Маријом, Принчеви Ђорђе и Михајло, кћерка Принцеца Катарина (г-ђа Дезмонда де Силве) и

Принцеца-Удова Линда.

Грану блаженопочившег Краљевића Андреја представљају његови синови Принц

Владимир са својом супругом Принцезом Бригитом, Принц Димитрије и кћерке

Принцезе Татјана и Лавинија, као и његова Принцеца -Удова Ева Марија.

Старешина гране блаженопочившег Краљевића Томислава је Њ.К.В. Принц Никола.

Старешина гране блаженопочившег Краљевића Андреја Њ.К.В. Принц Владимир.

Млађа линија Дома Карађорђевића потиче од Карађорђа, а наставља се преко

његовог сина Кнеза Александра, и његовог сина Кнеза Арсена и унука Кнеза Павла, до праунука Кнеза Александра.

Ту линију данас представља Њ.К.В. Кнез Александар са својом супругом Принцезом

Барбаром, његови синови Принчеви Димитрије, Михаило, Сергије, Душан, његова

кћерка Јелена као и његова сестра Кнегиња Јелисавета.

4. Какве обавезе има Старешина Дома према члановима, а какве чланови

према Старешини?

Старешина Дома је неспорни ауторитет за чланове Дома, и њихов укупан статус у

Дому произилази из његове воље.

Старешина Дома је заштитник чланова Дома, а они су дужни да поштују његов

положај и одлуке. Односи у Дому регулишу се Породичним правилником за чланове

Краљевског Дома који прописује Монарх.

Част Старешине дома част је читавог Дома, Престола и Круне.

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Огрешење о част Старешине дома равно је огрешењу о Дом, Престо и Круну.

У случају тежих огрешења о част Дома, Старешина може да донесе одлуку о

суспензији титуле и ранга члана Дома, укључиво и искључење из састава Дома, и

таква одлука обавезује читав Дом, све до окончања процедуре предвиђене

Правилником.

Важност и примена Правилника не зависе од фактичке власти Краља, јер регулишу

односе унутар Дома, а не у држави. Старешина Дома је извор легитимитета чланова

Дома, без Старешине не постоје ни Дом, нити његови чланови могу имати

привилегију ранга и титуле сами по себи.

5. Ко има право на ранг и титулу?

Сваки члан Дома може имати ранг и титулу. Под титулом се подразумева

квалификација "Краљевско Височанство" која по досадашњој пракси припада сваком

члану Краљевског Дома. Ранг је назив који одлуком Старешине и одредбама

Правилника припада појединим члановима Дома, било по основу рођења, било по

основу воље Старешине Дома.

По Правилнику, синови Монарха су Краљевићи, а сви остали чланови Дома Кнежеви

и Кнегиње. Међутим, како је последња верзија Правилника донета још 1930. године, када је број чланова Дома био много

мањи, постојећа пракса коју примењује Круна нешто је различита. Тако се синови Старешине ословљавају као Краљевићи, наследник Круне је Принц-Наследник (или Краљевић-Наследник), а сви припадници

Старије линије дома имају ранг Принца или Принцезе. Припадници Млађе линије имају право на ранг Кнеза и Кнегиње.

Женски потомци чланова Дома имају право на ранг и титулу по основу чланства у

Дому само до удаје. После тога, пракса је да Старешина Дома одобри личну титулу и

ранг женским потомцима Дома, али без права преноса на супруга или потомство.

6. Да ли су српски и југословенски владари крунисани?

Пракса је била различита. Српски владари су по правилу били миропомазани

(изузетак је Књаз Милан Обреновић II, који је био већ тешко оболео када је ступио на

Престо), али је само Краљ Петар I и крунисан и миропомазан. Краљеви Александар

I и Петар II нису ни крунисани ни миропомазани. Чин миропомазања је Света тајна, док је чин крунисања ритуал.

Краљевски знаци, или регалије, начињени су за крунисање Краља Петра I године

1904, и налазе се у Историјском музеју Србије у Београду. Ту спадају краљевска

круна, скиптар, шар и краљевска порфира (огртач постављен хермелином).

7. Да ли постојање Намесника значи да не постоји Краљ?

Намесници управљају у име Краља, а не уместо Краља. Привилегије које поседује

Краљева личност не могу се пренети на Намеснике, као ни прерогативи Круне.

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Посебне привилегије Намесника ни на који начин не нарушавају нити замењују

привилегије Краља. Сходно томе, постојање Намесништва не значи упражњеност

Престола.

8. Да ли је Краљ Петар II абдицирао?

Краљ Петар није никада абдицирао. Акт о абдикацији је формални чин, који мора

постојати у писменој форми и бити прописно посведочен и оверен.

Ступањем на снагу акта о абдикацији Краља, по правилу, Престолонаследник

моментално преузима функцију и власт Краља.

9. Постоје ли живи директни потомци других националних владарских

породица у Србији и Југославији?

У Србији нема живих директних потомака других националних владарских породица.

Њ.К.В. Александар II по вишеструкој линији индиректно вуче порекло од

преднемањићких српских жупана, као и од раних Немањића (од Стефана Немање до

Краља Драгутина) и раних босанских Котроманића.

Црногорски владарски род Петровића-Његоша има директно потомство у личности

Принца Николе Петровића -Његоша и његовој деци Принцу Борису и Принцези

Алтинај, а по женској линији у постојећим генерацијама Карађорђевића.

10. Шта су саветодавна тела Круне?

По Оснивачком акту од 15. фебруара 1992. године, саветодавна тела Круне су: Крунско веће, Крунски савет и Крунски Кабинет.

Крунско веће је уже тело, са највише 10 чланова (не рачунајући чланове Краљевског

Дома које Круна именује) који се именују од стране Круне на неодређено време.

Крунско веће се бави дневним пословима Круне

Крунски савет је шире тело, са највише 30 чланова, које Круна именује са

доживотним мандатом. Ово се тело бави стратешким питањима од највећег значаја

за судбину народа, државе и Круне. Чланове Савета Круна именује са Листе

кандидата коју предлаже сам Савет.

Круна може, по потреби, извршити именовање *in rectore*, што значи да је именовање

извршено у дискрецији и за њега знају само Круна и лице које је именовано на такав

начин.

У изузетном случају, Круна може сазвати заједничку седницу свих саветодавних

тела, која се тада трансформишу у Крунски сабор.

Саветодавним телима Круне председава Круна, која за послове координирања

именује Канцелара, или послове Канцелара делегира неком од чланова Крунског

већа. Круну отелотворује Старешина Краљевског Дома.

Прес материјал

30

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Чланови Крунског Већа су Њ.К.В. Принц Наследник Петар, Њ.К.В. Принц

Александар, Њ.К.В. Принц Филип, Драгомир Ацовић, Ђорђе Новаковић, Бранко

Терзић и Душан Т. Батаковић и Душан Бабац.

Чланови Крунског Савета су академик Иван Антић, академик Матија Бећковић, академик Живојин Бумбаширевић, академик Алекс Драгнић, проф. др Бошко

Ђукановић, проф. др Мирослав Гашић, проф. др Драгољуб Кавран, академик

Душан Ковачевић, Предраг Марковић, проф. др Никола Моравчевић, проф. др

Павле Николић, проф. др Предраг Палавестра, др Милан Париводић, академик

Милорад Павић, академик Слободан Перовић, академик Бранко Пешић, Проф. др

Богољуб Шијаковић, Младен Србиновић, Светлана Велмар-Јанковић, академик

Слободан Витановић и академик Драгомир Виторовић.

Чланови Крунског Кабинета су Зоран Трифуновић, др Игор Георгијев, Ђурђе

Нинковић, Ђорђе Ђуришић, Мирко Петровић, Владан Живуловић, Владимир Гајић, проф. др. Коста Чавошки и Чедомир Антић.

11. Да ли је после 1970. Круна додељивала било какве титуле?

Не. После смрти блаженопочившег Краља Петра II, ниједна титула није била додељена било коме.

Само су три сина Њ.К.В. Престолонаследника Александра II (Принц Петар, Принц

Филип и Принц Александар) рођени са титулама. Шта више, Круна је прихватила да

женски чланови Краљевског Дома који су рођени са титулама Принцеза, могу да

наставе да користе своје титуле чак и после склапања брака, а такође и у случају

развода брака. Ова почаст је личне природе и не може бити пренета ни на њихове

супруге, нити на њихово потомство.

Пошто је Круна једини извор свих почести Краљевског Дома, ниједна титула нема

ваљаност уколико није одобрена од стране Старешине Дома.

12. Да ли је могуће изнети или отуђити било које предмете из Дворова на

Краљевском имању на Дедињу?

Сви предмете из Дворова на Краљевском имању на Дедињу потпуно су заштићени

постојећим законима, и не могу бити изнети без сагласности између Владе Државне

заједнице Србије и Црне Горе и Њ.К.В. Престолонаследника Александра II.

Пре него што се Њ.К.В. Престолонаследник Александар II уселио у кућу својих

предака, направљен је потпун инвентар Дворова и потписан од опуномоћених

представника Савезне Владе и Круне.

Сви предмети такође су снимљени видео камером и фотографисани, а сва

евиденција достављена у три примерка Савезној Влади, Круни и Народном Музеју.

Прес материјал

31

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

13. Да ли ће уметнички предмети из две Дедињске палате бити рестаурисани?

Пројекат рестаурације и конзервације припрема се у тесној сарадњи са

Министарством културе Републике Србије, Народним Музејом, Народном

Библиотеком и Музејом примењених уметности, и биће спроведен на начин и у

облику који предложи ове националне установе највишег ауторитета и највећег

угледа.

14. Зашто је гроб бивше Титове љубавнице још увек на Краљевском имању?

Зато што није у духу српског народа да се бори против мртвих.
Госпођица

Даворјанка Пауновић сахрањена је 1946., и осим уколико њена родбина не затражи

да се њени посмртни остаци преместе на друго место, остаће ту где су.

Њена судбина била је трагична, и Круна на њу гледа као на сведочанство давно

прошних времена. Закон праштања прописао нам је наш Творац, и никаква освета

над мртвима не приличи ништа мање него над живима.

15. Ко је изградио Краљевске Дворове на Дедињу?

Краљевски Двор на Дедињу изградио је Њ.В. Краљ Александар I, деда Њ.К.В.

Престолонаследника Александра II. Служио је као породична кућа, а Краљевски Пар, заједно са својим најстаријим сином (будућим краљем Петром II) преселио се у њега

из Новог Двора у Београду, који је од тада служио као приватна резиденција Краља.

Године 1933., Њ.В. Краљ Александар I декретом је одредио да Нови Двор у

Београду (тренутно коришћен као званична резиденција Председника Србије) у

будуће служи као Народни Музеј, а Двор је преуређен у складу са тим.

Године 1934., Њ.В. Краљ Александар I започео је изградњу новог здања које ће

касније носити назив Бели Двор, чија је намена била да служи као приватна

резиденција за његова три сина: Престолонаследника Петра, Принца Томислава и

Принца Андреју. Изградња је настављена након атентата на Краља у Марсеју и

довршена 1936.године.

По завршетку изградње Бели Двор је од 1936. до 1941. користио Кнез Павле као

Регент до пунолетства Њ.В. Краља Петра II.

Нови београдски Двор, у коме се већ тада налазио Народни Музеј, добио је 1936.

назив Музеј Кнеза Павла.

16. Какав је имовински статус Краљевских Дворова на Дедињу?

Имовински статус Краљевског Двора и Белог Двора у Београду је следећи.

У време док је Његово Величанство Краљ Петар II још увек био малолетан, и за

време владавине Намесништва Њ.К.В. Кнеза Павла, др Раденка Станковића и др

Прес материјал

32

Канцеларија Њ.К.В. Престолонаследника Александра II

Иве Перовића, Окружни суд Града Београда, који је био надлежан за оставинску

расправу иза блаженопочившег Краља Александра I издао је 27. октобра 1938.

решење бр.о.428/34, којим се одређује укупна непокретна и покретна имовина Краља

Александра I, описана детаљно у горе поменутом решењу Београдског Окружног суда.

Решење наводи у тачкама 1-7 сву непокретну имовину на Дедињу, наводећи бројеве

парцела из земљишних књига, укључујући Двор са околним земљиштем и шумом, као и зграду Белог Двора са пратећим објектима.

Горе поменути решењем Окружног суда Града Београда проглашени су за

наследнике целокупне приватне, непокретне и покретне имовине блаженопочившег

Краља Александра И Ујединитеља његови малолетни синови: Њ.В. Краљ Петар II, Њ.К.В. Краљевић Томислав и Њ.К.В. Краљевић Андреј у једнаким деловима.

Ово решење постало је правоснажно 4. марта 1939. Сва ова имовина, као и остала

имовина Краљевске Породице конфискована је на основу декрета Председништва

президијума народне скупштине ФНРЈ пов. бр. 1433 од 2. августа 1947. који у тачки

6, члан А наводи да су "Двор на Дедињу и Бели Двор регистровани у земљишним

књигама Града Београда бр. 7 на име Петра, Томислава и Андреја Карађорђевића, изводи из земљишних књига бр. 82, 86 и 89 за 9 парцела".

Горе наведени декрет стављен је ван снаге Законом о Стављању ван снаге декрета

о конфискацији имовине и одузимању држављанства Породици Карађорђевић из

2001. Овај закон одредио је да ће услове за повраћај конфисковане имовине бити

одређени посебним законом.

Овакво стање остало је непромењено до данас.

17. Шта је истина о припадништву појединих чланова Краљевског Дома тајним друштвима

Тешко је рећи јесу ли и који су од бројних чланова Краљевског Дома садашњи (или

бивши) припадници неког од стотина тајних удружења која су у процвату. У духу

Породичних Правила, свако такво чланство подлеже санкцијама Старешине Дома, али никакав сличан захтев никад није примљен нити одобрен.

Будући да се ово питање и контроверзе обично односе на масонску организацију и

Ред Соломоновог храма, важно је знати да Престолонаследник Александар II није, нити је икада био члан било које масонске ложе као ни било које од бројних организација и секти које се прокламују као наследници историјског Реда Соломоновог Храма.

Прес материјал

33

Document Outline

- [Н.К.В. Принцеза Катарина](#)

Table of Contents

[Карађорђе,](#)
[Принц Петар Карађорђевић -](#)
[Принцезом Маријом](#)
[француски](#)
[Престолонаследник Петар](#)
[Драгољубом \(Дражом\)](#)
[Њ.К.В. Принцеза Катарина,](#)
[Њ.К.В. Краљевић Александар](#)
[Њ.К.В.](#)
[Њ.К.В. Принц Наследник Петар](#)
[Краљевић Филип \)](#)
[Њ.К.В. Принцеза Катарина](#)